

Προσεγγίζοντας το ρόλο του αρχιτέκτονα μέσα από μια οραματική θεώρηση για το σχεδιασμό και τη ρύθμιση του χώρου. Μια συμβολή για τη Μητροπολιτική Αττική.

Η «Μητροπολιτική Αττική» είναι η πρωτεύουσα της χώρας, ένα μητροπολιτικό αστικό σύμπλεγμα, ένας ζωντανός οργανισμός που «πάσχει», που είναι από χρόνια σε «κρίση», με μια βαριά χρόνια ασθένεια, σε κατάσταση ακραίου κινδύνου. Γιατί η ασθένεια αυτή διαχέεται και στον «ζωτικό της χώρο» που είναι αυτός μιας «Μητροπολιτικής Περιφέρειας» (Αττική, Εύβοια, Βοιωτία, Κορινθία και Κυκλάδες εν μέρει), που κανείς δεν θέλει να τον αντιληφθεί, που εκφράζει πλήρως αυτή την «ακρομεγαλία» της Αττικής και που όμως χρειάζεται επειγόντως αναζωογόνηση.

Μέσα από την ιστορική θεώρηση του τρόπου και των συνθηκών παραγωγής του χώρου στην Ελλάδα, δεν είναι καθόλου βέβαιο πως έχει συμβεί η ζητούμενη διαμόρφωση ενός καινούριου προφίλ του μηχανικού-αρχιτέκτονα. Επομένως, η αναζήτηση αυτή είναι συνάρτηση και της αποδοχής του κομβικού ρόλου που κατέχει ο σχεδιασμός και η ρύθμιση του χώρου σε όλα τα επίπεδα.

Στη διεθνή και εγχώρια βιβλιογραφία, μέσα από τις έννοιες του «οράματος» και της «ουτοπίας», που αναζητούνται αλλά και επιλέγονται από τους ερευνητές ως έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες και θεμελιώδεις προς διερεύνηση, που να μπορούν να ικανοποιήσουν την απαίτηση της διατύπωσης ευέλικτων και αποτελεσματικών σεναρίων σχεδιασμού και διαχείρισης του χώρου, σε χωροταξικό, πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό επίπεδο, δίδεται μια ακόμη διάσταση στην «αξία» της «ουτοπίας», μια και η ουτοπία έχει αφετηρία το σήμερα, έχει «περιεχόμενο», δίνει τη δυνατότητα να «βελτιωθεί» κανείς, κάνοντας μελλοντικά βήματα, προχωρώντας, και όχι απαραίτητα άσκοπα...

Όμως τόσο η θέση αυτή όσο και η εμπειρία δεν μπορεί να επιτρέψει να παρακάμπτεται και ο «ρεαλισμός» της διαπίστωσης αρκετών επιστημόνων πως εντέλει η «ουτοπία αποτυγχάνει» γιατί «ξεπερνιέται» από τον ίδιο το «ρεαλισμό» (κυνισμό;) του σχεδιασμού της. Η ανακοίνωση αυτή καλείται να φωτίσει τις ειδικές πτυχές των παραπάνω θέσεων, αλλά και να προσεγγίσει αυτό το καινούριο προφίλ του αρχιτέκτονα, που παραμένει ζητούμενο και μετά την κρίση.

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΛΟΥΚΑΚΗΣ Ομότιμος Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου
ΙΟΥΛΙΑ ΜΩΡΑΪΤΟΥ Πολιτικός Μηχανικός, Δρ. Χωροταξίας και Διαχείρισης
Περιβάλλοντος.